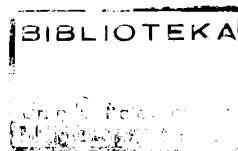

Warszawa, 3 marca 1934 r.

F42c 1/00

URZĄD PATENTOWY

RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

OPIS PATENTOWY

Nr 19427.

Kl. 72 i, 3/09.

S-té Schneider & Cie.
(Paryż, Francja).

Zapalnik uderzeniowy.

Zgłoszono 1 lutego 1933 r.
Udzielono 27 listopada 1933 r.
Pierwszeństwo: 20 grudnia 1932 r. (Francja).

Wynalazek niniejszy dotyczy zapalnika uderzeniowego działającego wskutek wtłoczenia i bezwładności lub samego wtłoczenia i zaopatrzonego pomiędzy nieruchomą lub ruchomą spłonką i iglicą, która stanowi część przednią mechanizmu zapalającego i przymocowana jest zapomocą zawlecзки do kadłuba zapalnika, w bezpiecznik, który może być usunięty lub wyrzucony działaniem siły odśrodkowej lub działaniem gazów przyrządu ścinającego, uruchomianego w chwili wystrzału.

Zapalnik według wynalazku posiada bezpiecznik, usuwający się samoczynnie po wystrzale, który jest umieszczony w bardzo niewielkiej odległości od podstawy

iglicy, przytwierdzonej do kadłuba zapalnika zawleczką. Odległość ta dobrana jest tak, że iglica pod działaniem swojej bezwładności może w chwili wystrzału wykonać ruch wsteczny dość mały, aby zapobiec zerwaniu zawlecзки, lecz wystarczający do jej nadwątlenia. W tych warunkach zawleczce można nadać wytrzymałość, wystarczającą do manipulowania pociskiem i do wytrzymywania sił, jakie mogą działać na zapalnik podczas przewozu, przyczem z chwilą wystrzału wytrzymałość ta zmniejsza się w pożądanym stopniu, nadając zapalnikowi wielką czułość w miejscu uderzenia o przeszkodę.

Załączony rysunek przedstawia kilka

przykładów wykonania wynalazku. Fig. 1 przedstawia przekrój osiowy zapalnika, przyczem narządy jego są przedstawione w położeniu spoczynku; fig. 2 — takież przekrój w okresie przyspieszenia.

Do stożka a kadłuba zapalnika przymocowana jest zawleczką c iglica b ; w podstawie a' kadłuba mieści się cewka d' ze spłonką d .

Znany mechanizm zbijający zapalnika, działający w tym wypadku wyłącznie wskutek wtłoczenia, połączony jest z bezpiecznikiem, który usuwa się pod wpływem siły odśrodkowej. Bezpiecznik może się składać w znany sposób z wycinków e , normalnie utrzymywanych około iglicy zapomocą sprężystego narządu e^1 i spoczywających w gnieździe kadłuba zapalnika tak, iż w okresie dodatniego przyspieszenia pocisku narządy te mogą zupełnie odsunąć się i zwolnić iglicę, którą odtąd przytrzymuje już tylko zawleczka.

Zgodnie z wynalazkiem odstęp x między głowicą b^1 iglicy i bezpiecznikiem jest dosyć mały, wystarczający jednak na to, aby w chwili wystrzału cofająca się pod działaniem bezwładności iglica rozpoczęła już ścinanie zawlecзки, jak to przedstawiono w powiększonej skali na fig. 2.

Pod koniec okresu dodatniego przyspieszenia pocisku wycinki e rozsuwają się zupełnie, zrywając giętki obcisk e^1 , który utrzymywał je w połączeniu. Aczkolwiek iglica wykona skok wsteczny, odpowiadający największej odległości x , niemniej przeto pozostaje ona w chwili napotkania przeszkody we właściwej odległości od spłonki d . Tymczasem zawleczka została dość poważnie zniekształcona i wytrzymałość jej osłabiona, co zwiększa czułość zapalnika w miejscu uderzenia pocisku o przeszkodę.

Zawleczka powinna, oczywiście, zachować nawet po usunięciu się wycinków odpowiednią wytrzymałość, aby nie łamała się od ciśnienia powietrza na głowicę iglicy.

Fig. 3 — 5 przedstawiają odmianę zapalnika w przekroju osiowym, przyczem ruchome narządy mechanizmu zapalającego zajmują odpowiednio położenia spoczynku, w okresie przyspieszenia i przy zapalniku uzbrojonym.

Wynalazek zastosowano tu do typu zapalnika opisanego w patencie francuskim Nr 637643 i działającego bądźto wskutek wtłoczenia, bądź wtłoczenia i bezwładności. Iglica b z głowicą b^1 jest unieruchomiona w stożku a kadłuba zapalnika zapomocą zawlecзки c . Część tylną stanowi ruchoma cewka d' spłonki d , odpychana sprężyną f od iglicy. Zespół ten jest połączony z bezpiecznikiem znanego typu złożonym z wycinków e , utrzymywanych zapomocą sprężystego narządu e^1 na szyjce cewki d' spłonki d . O wycinki te opiera się tylnym końcem tulejka g , obciążona sprężyną h , opierającą się swym przednim końcem bądźto o stożek a , bądź (lepiej jeszcze) o tulejkę zewnętrzną, która w znany sposób zapobiega rozsuwaniu się wycinków w okresie przyspieszenia.

Zgodnie z wynalazkiem pomiędzy głowicą b^1 iglicy i przednią krawędzią tulejki g pozostaje odstęp x .

Normalnie poszczególne narządy zajmują położenie według fig. 3. Bezwładność iglicy zmusza ją, jak to przedstawiono na fig. 4, do cofnięcia się o odstęp x , przyczem głowica b^1 po ukończeniu skoku oprze się o przedni brzeg tulejki g . Podczas tego ruchu rozpoczyna się ścinanie zawlecзки.

Z chwilą ustania przyspieszenia tulejka g , która pod działaniem swej bezwładności przybiera położenie wskazane na fig. 4, ścisnąc sprężynę h , zostaje odrzucona ku przodowi. Skoro zajmie ona położenie, przedstawione na fig. 5, to zwolni wycinki, które się rozsuną i przycisną do wewnętrznej ścianki stożka a^1 zapalnika. Wówczas sprężyna h odrzuca ku tyłowi tulejkę g (fig. 5), gdzie zapobiega ona przedwczesnemu powrotowi wycinków e . Zapalnik zosta-

je przeto uzbrojony. Działanie jego zachodzi przez wtłoczenie i bezwładność w chwili zatrzymania lub zwolnienia ruchu pocisku przy napotkaniu przeszkody. Jak i w przykładzie poprzednim, czułość zapalnika wzrosła z powodu osłabienia zawlecзки *c*.

Fig. 6 i 7 przedstawiają odpowiednio w osiowym przekroju podłużnym i w przekroju poprzecznym według linii 7 — 7 na fig. 6 przykład zastosowania wynalazku do typu zapalnika opisanego w patencie polskim Nr 12738. Zapalnik ten działa również przez wtłoczenie i bezwładność.

Zapalnik ten składa się z kadłuba *a*, iglicy *b*, normalnie przytwierdzonej doń zawleczką *c*, i cewki *d'* ze spłonką *d*, utrzymywanej w głębi gniazda sprężyną *f*.

Bezpiecznik posiada rygiel *j* — j^1 — j^2 , sięgający w poprzeczne gniazdo wycięte w kadłubie zapalnika *a* i normalnie unieruchomiony zapomocą zawlecзки j^3 , sięgającej w guzik j^2 na główce rygla. Część górna j^1 rygla jest ścięta i stanowi oparcie dla iglicy *b*, skoro ta cofnie się o odstęp *x*. Rygiel *j* po wystrzale zostaje wyrzucony w sposób wskazany w patencie wymienionym powyżej. W tym celu zapalnik posiada mechanizm uderzeniowy, składający się z nieruchomej iglicy *k*, z którą się zderza w chwili wystrzału ruchoma spłonka k^1 . Płomień zostaje przekazany ładunkowi prochu *m*, którego gazy działają na guzik j^2 rygla *j*. W chwili wystrzału iglica *b* — b^1 , pozostając w tyle pod wpływem swej bezwładności, opiera się o krawędź j^1 rygla *j*, przyczem na zawleczkę *c* działa wskutek

ruchu pocisku siła ścinająca. Rygiel j^1 — j^2 zostaje wyrzucony po zerwaniu zawlecзки odśrodkowej lub gazów urządzenia zbijająco zatrzymującej j^3 , zapalnik zostaje uzbrojony i przy uderzeniu może działać wskutek wtłoczenia iglicy *b* i pod wpływem bezwładności spłonki d^1 — *d*. Jak i w poprzednich przykładach, działanie zapalnika zostaje ułatwione przy uderzeniu dzięki nadwątleniu zawlecзки *c* podczas ruchu wstecznego iglicy w chwili wystrzału.

Zastrzeżenie patentowe.

Zapalnik uderzeniowy działający wskutek wtłoczenia i bezwładności lub jedynie wskutek wtłoczenia i posiadający pomiędzy spłonką i iglicą, stanowiącą część przednią mechanizmu zapalającego i przy mocowaną do kadłuba zapalnika, bezpiecznik, usuwany lub wyrzucany działaniem siły uderzenia, działającego przy wystrzale, znamieny tem, że wzmiankowany bezpiecznik jest umieszczony w bardzo niewielkiej odległości (*x*) od główicy (b^1) umocowanej zawleczką iglicy (*b*), przyczem odległość ta dobrana jest tak, iż iglica wskutek bezwładności wykonywa przy wystrzale ruch wsteczny tak mały, iż zapobiega on zerwaniu zawlecзки (*c*), lecz wystarcza do jej nadwątlenia, co zwiększa czułość zapalnika w miejscu uderzenia pocisku o przeszkodę.

S - t é Schneider & Cie.
Zastępca: M. Skrzypkowski,
rzecznik patentowy.

Fig. 1.

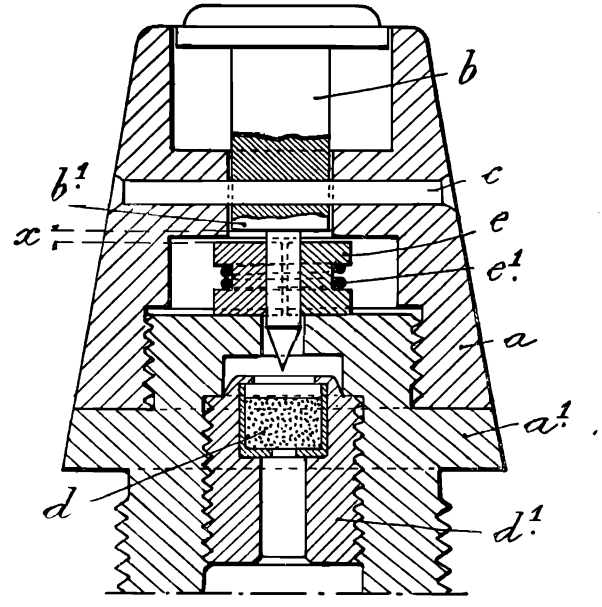

Fig. 2.

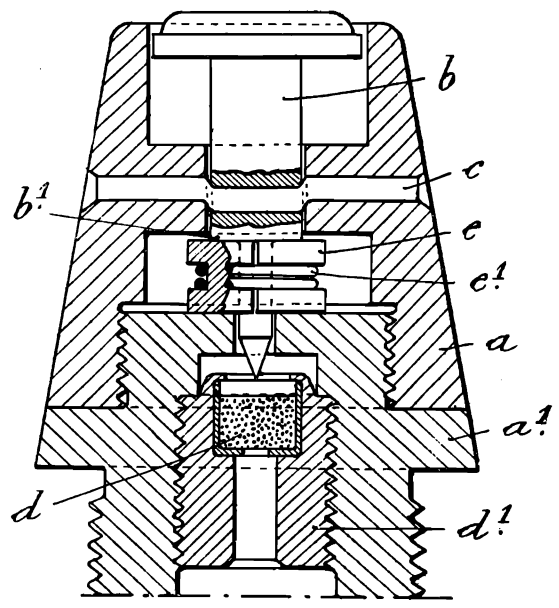

Fig. 3.

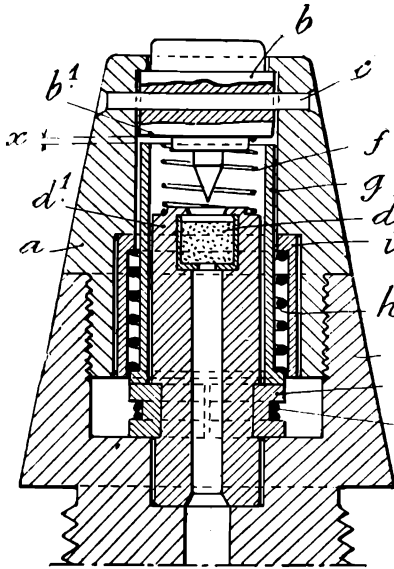

Fig. 4.

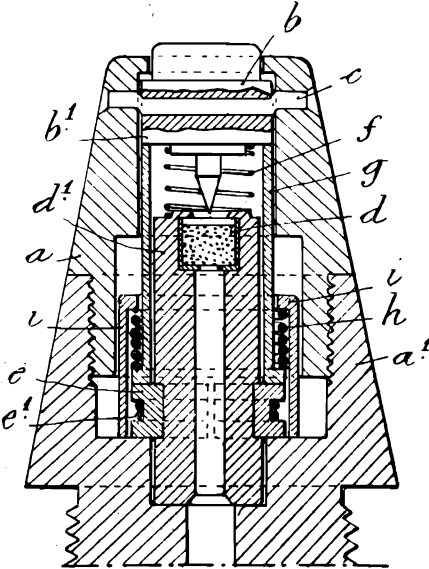

Fig. 5.

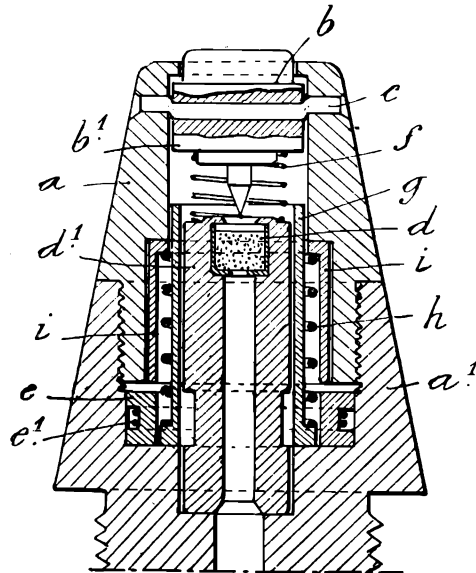

Fig 6.

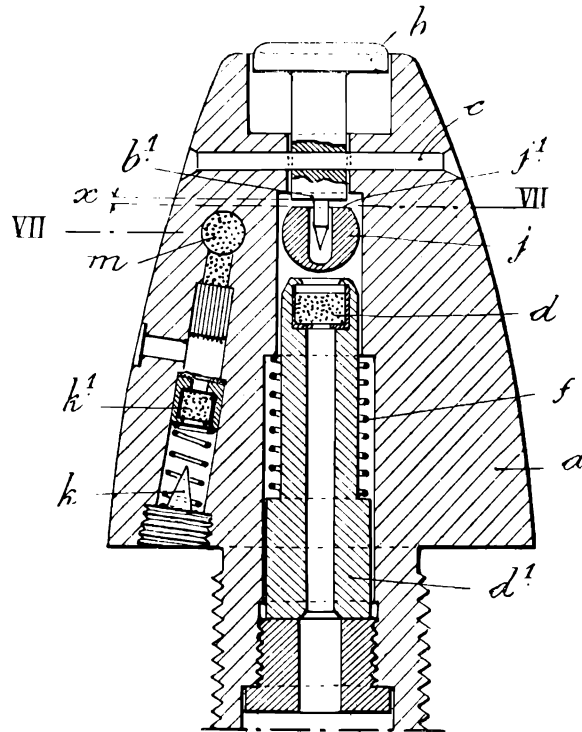

Fig. 7

